

A magyar rendőri szaksajtó kezdetei: a Közbiztonság

ABONYI Magdolna¹

A sajtótörténeti kutatások fontos forrásként szolgálnak minden tudománytörténettel foglalkozó szakember számára, így van ez a rendészettudomány esetében is. Közismert tény, hogy az első magyar nyelvű rendőri szaklap az 1869-ben Forster József szerkesztésében megjelent Közbiztonság volt. A tanulmány célja, hogy bemutassa a lap indulásának körülményeit és rövid történetét, a rendészettörténeti szempontból fontosabb cikkeket, valamint a lap megszűnéséhez vezető Thaisz-Forster-féle sajtópert.

Kulcsszavak: sajtótörténet, Közbiztonság, rendészettörténet

Egy tudományterület, így a rendészettudomány etablációját² is meghatározó számos tényező között tudománytörténeti szempontból jelentős szerepe van a tudományos publikálás rendszeressé válásának is. Ezen tényező kialakulásának szerves részét képezi többek között a szaksajtó létrejötte, éppen ezért a rendészeti jellegű sajtótörténeti kutatások tudománytörténeti szempontból igen fontos adalékokkal szolgálhatnak a szakma és a téma iránt érdeklődők számára egyaránt. A magyar rendőri szaksajtó kialakulásával és átfogó történetével,³ illetve az egyes részterületek sajtótörténeti vizsgálatával⁴ kapcsolatban már történtek alapos kutatások a közelmúltban, de tudományos szempontból hasznosak lehetnek az egyes szaklapok részletesebb tartalmi és formai elemzésére vállalkozó írások is.⁵

A rendőri szaksajtó kialakulásának kezdeti lépéseit tudománytörténeti szempontból megvizsgálva talán az egyik legfontosabb kérdés az lehet, hogy milyen körülmények között jöttek létre az első önálló rendőri szakfolyóiratok Magyarországon. Az 1850-es évektől kezdődően indult virágzásnak a magyar lapkiadás, sorra jelentek meg az egyes szakterületek közlönyei és szakfolyóiratai. A kiegyezéssel párhuzamosan megszületett a polgári nyilvánosság és ismét szabaddá vált a magyar sajtó. Ebben a korszakban, 1869 július-augusztusában látta meg a napvilágot az első magyar rendőri szaklap Közbiztonság: rendészeti elméleti és tapasztalati ismereteket terjesztő heti szak-közlöny címmel.

1 ABONYI Magdolna könyvtáros, Bűnügyi Szakértői és Kutatóintézet
Magdolna ABONYI librarian, Hungarian Institute for Forensic Sciences
orcid.org/0000-0003-2759-8519, abmagdi@yahoo.com

2 Sallai (2015) 6.

3 Lásd részletesebben: Kriskó (2012), Kriskó (2013), Sallai (2015).

4 Lásd részletesebben: Suba (2014).

5 A Közbiztonsággal kapcsolatban lásd Sallai (2016), Szöllőssy (1927).

A lap több szempontból is jelentős mérföldkő a magyar rendőrségi szakajtó történetében. Egyrészt ez volt az első, teljes terjedelmében magyar nyelvű rendőrségi lap. A megjelenést megelőző időszakból csak német, illetve német–magyar kétnyelvű rendőri lapokról vannak információink. Ilyen kétnyelvű lap volt például az 1852–1864 között Pesten kiadott *Polizei-Blatt – Rendőri Lap*, valamint a Nagyváradon 1855–1859 között megjelenő *Polizei-Anzeiger – Rendőri Híradó*, mely 1857-től már mint *Polizei-Anzeiger – Rendőrségi Lap* került kiadásra.⁶ Másrészt, a Közbiztonság úttörőnek számított még a tartalom tekintetében is, mivel számos olyan témát vetett fel cikkeiben, melyekről addig nem sok szó esett a szakmai nyilvánosság előtt. A korabeli napi- és hetilapok természetesen elvették megjelentettek rendészeti tárgyú cikkeket, de önálló szakmai fóruma még nem volt az éppen csak formálódó és helyét kereső rendészettudománynak.

A sajtótörténeti jelentőségű lapindítás Forster József nevéhez köthető. A polgári család gyermekeként 1831. szeptember 25-én Székesfehérvárott született Forster elsősorban újságíró volt.⁷ 1847-ben végzett a ciszterci gimnáziumban, Nagykanizsán önkéntesnek állt, és az 1848–49-es szabadságharc idején Komáromban harcolt honvédtüzérként. 1850-től a megyehivatalnál dolgozott, 1856-ban községi aljegyző, majd 1861-ben törvényszéki jegyző lett. A rendőrséggel 1868-ban került közelebbi kapcsolatba, amikor a pesti rendőrségnél lett rendbiztos. 1870–1871-ben tért vissza szülővárosába, ahol egészen az 1875. június 15-én bekövetkezett haláláig több fehérvári és Fejér megyei újság megjelenésében játszott fontos szerepet, mint Fehérvár első „hivatásos” újságírója.

A Közbiztonság indulása

Az 1860-as évek végén a magyar és a nemzetközi sajtó is igen komoly bírálatokkal illetve a hazai közbiztonság helyzetét, melynek okait a magát „szenvédélyes rendésznek”⁸ valló Forster szerint csak úgy lehet megszüntetni, „*ha a magyarhoni rendőrség elméletileg is kiképeztetik*”.⁹ A rendészeti ismeretek terjesztésének érdekében először arra gondolt, hogy külföldi szakmunkák fordításába és kiadásába kezd, de a várhatóan magas költségek miatt végül inkább egy rendészeti szaklap szerkesztésébe fogott. Ennek kapcsán 1868-ban azzal a kérelemmel fordult a magyar királyi belügyminisztériumhoz, hogy „*az eddig szokásos czéllellenes köröztetési mód helyett, utasíttassanak a helyhatóságok, miszerint a közzéteendő eseményekről, a köteles hivatalos jelentésen kívül, e lap szerkesztősége is tudósíttassék, s ily módon arról a magyarhoni rendőrség hétről hétre a körözvények által értesíthessék*”.¹⁰ A szándék nyilvánvaló hasznossága ellenére, de talán újszerűsége miatt, a minisztérium nem tartotta időszerűnek a kérést és elutasította azt.

A hivatalos támogatás hiányának tudatában mégis a lap megjelentetése mellett döntöttek Forsterék. A lap kiadója és tulajdonosa Jáhn Lajos volt, főmunkatársa kezdetben

6 Kriskó (2012) 109.

7 Frigyk (2000) 5.

8 Forster (1869f) 77.

9 Uo.

10 Uo.

Kakujay Adolf, majd az 1869/6. számtól kezdve Kulisseky Károly lett. A szerkesztőség a lap elindításához az első segítséget Schwarz Gyula székesfehérvári országgyűlési képviselőtől kapta, aki a saját költségén nyomtatta ki az 1869 júliusában 16 000 példányban megjelenő mutatóvanylapot. A számot figyelemfelkeltésnek szánták, ezért a hatóságokon és községeken kívül megkapták a fő- és alispánok, szolgabírók, városi kapitányok, csendbiztosok és az országgyűlési képviselők is, akiket külön levélben kértek fel a lap támogatására.¹¹

Bár a kezdeti erőfeszítések eredménye csupán 52 előfizető lett, a vasárnaponként megjelenő hetilap első hivatalos száma 1869. augusztus 15-én mégis kikerült a pesti Aranykéz utcai Fanda és Frohna könyvnyomdájából. Az alacsony előfizetési hajlandósággal nem törődve, továbbra is hetente 1000 példányban küldték ki a lapot a nem előfizető hatóságok számára.¹² A megelőlegezett bizalom eredményeként az előfizetők száma lassan emelkedni kezdett, 1869 végére már közel 400 előfizetője volt a lapnak. Ebben szerepe lehet annak is, hogy időközben megváltozott a belügyi tárcának a lappal kapcsolatos korábbi véleménye. Az új belügyminiszter, Rajner Pál 1869. november 22-én kihallgatáson fogadta a lap szerkesztőjét és kiadóját, ahol megígérte, hogy ajánlani fogja a lapot a hatóságok számára.¹³

A Közbiztonság fogadtatása

A szerkesztőség az első félévi folyamat értékelve pozitív mérleget vonhatott le,¹⁴ hiszen megítélésük szerint az induláskor kitűzött céloknak sikerült megfelelniük. Újszerű rendészeti kérdésekkel foglalkoztak és helyet adtak szakmai vitának is, így számos elhivatott szakembert maguk köré tudtak gyűjteni a rendészet területéről. A lap cikkeinek megírásában (vidéki levelezőként) sok olyan, később is igen aktív rendészeti szakíró működött közre, mint Csepy Pál, Sztraka György és Osváth Pál.

Azonban a szakma képviselőinek támogatása mellé a hivatalos szervekkel, főként a pesti rendőrséggel, nem sikerült jó kapcsolatot kiépítenie a szerkesztőségnek. Azt a nyilvánvaló tény, hogy némelykor kevesebb kíméletet tanúsítanak irányukban, mint kellene, maga Forster is elismerte, de szerinte olyan nagy a baj, hogy „*azt rózsavízzel locsolgatni haszontalan munka volna, azt csak kiégetni vagy kivágni lehet*”.¹⁵ Csepy Pál is úgy vélte, hogy a Közbiztonság megjelenése óta majdnem minden számában éles bírálat, csípős észrevétel és vád olvasható a pesti rendőrségről, „*annak félszeg eljárásáról, jogtalan intézkedéseiről, kötelességmulasztásairól és néha erkölcsi bajairól*”,¹⁶ de nem kíván egyik oldal igazsága mellett sem állás foglalni. Inkább azt sérelmezi, hogy a szakközlönynek éppen azzal kell csatát vívnia, akitől szellemi és anyagi támogatást kellene kapnia, de úgy gondolja, hogy egy szaklapnak éppen az a feladata, hogy független legyen és

11 Uo.

12 Uo.

13 Rajner Pál belügyi miniszter Ó Exellentiaja... (1869) 63.

14 Az új évre (1870)

15 Forster (1869e) 73.

16 Csepy (1870b) 12.

a hibákat szigorral és következetesen ostorozza. Csak azt az egy dolgot sajnálja, hogy a Közbiztonságban nyilvánosságra került visszásságoknak nincsen visszhangja a pestvárosi képviselő-testületben.

A szerkesztőség által jogosnak vélt, de olykor támadónak mondható hangnemnek persze meglett a következménye. Az egyik rövid hírben olvashatjuk azt az értesülést, miszerint a kapitányi hivatal egy tisztviselője ekképpen fenyegette meg a Közbiztonságot: „*hogyha nem nyugszik, ... mindenestől... elcsukatom*”.¹⁷ E hír kapcsán jegyzi meg azt a szerkesztőség, miszerint van, ahol rossz néven veszik, ha a rendőrök a lapot olvassák, sőt egyes városrészekben a kapitányi hivataloknak küldött lapokat egyszerűen félreteszik!¹⁸

A lap célja és tartalma

„*Jelszó: »Előre«*.”¹⁹ Ez a mottó vezette be a mutatványszám vezércikkét, mely egyben a lap legfontosabb célkitűzése is volt. A lap feladatának tekintette, hogy a személy- és vagyonbiztonság fenntartása és megszilárdítása érdekében az eddig parlagon heverő és a múltban történt visszaélések miatt a társadalomban keserű emlékeket ébresztő testület számára útmutatást nyújtson, hiszen eddig a „*rendőrségi közegeknek nem volt módjuk hivatásuk tanulmányozására*”.²⁰ Ennek érdekében be kívánták mutatni az újabb rendszereket, alapelveiket és elméleti tapasztalataikat, a gyakorlatban hasznosítható külföldi példákat. A szakmához kapcsolódó bel- és külföldi híreket is közöltek, „*könnyen érthető, érdekesítő leírásban, ... hogy tanulságosak és mulattatók is legyenek*”.²¹ Mindezt pártsemlegesen, közérthetően megírva úgy, hogy azt mindenki megérthesse.

A háromhasábos lap az indulástól kezdve állandó rovatokkal jelent meg: Előfizetési felhívás; Vezércikk; Rövidebb szakcikk; Tárcza; Ismertetés; Belföld, Külföld és Vegyesek; Szerkesztői üzenetek. Felismerve, hogy egy induló szaklap a szakma támogatása nélkül mit sem ér, minden szám elején, az előfizetési felhívásban arra kérték a „*közrendészettel foglalkozó tisztviselő urakat*”,²² hogy becses közleményeikkel tiszteljék meg a szerkesztőséget. Elsősorban régebbi tapasztalatok és az érdekesebbnek ítélt bűncselekmények „*kutatási módjának*”²³ megosztását kérték.

A vezércikk általában valami kiemelten fontosnak tartott, de általánosabb rendészeti témát vetett fel, mintegy felhívásjelleggel, míg az utána szereplő szakcikk a rendészettudomány valamely kisebb részterületével foglalkoznak (pl. toloncügy, dologházak, prostitúció) vagy egy-egy érdekesebb bűncselekményt ismertetnek. A tárcák is fontos adalékkal szolgálnak, a szerzők szépirodalmi formában járnak körbe egy-egy izgalmasabb rendészeti témát, sokszor folytatásokban közölve azt. A Belföld, Külföld

17 Kapitánysági jogfogalom (1869)

18 E hírrel kapcsolatban... (1869)

19 Földadatunk (1869) 1.

20 Uo.

21 Uo.

22 Forster (1869a).

23 Uo. 1.

rovatokban aktualitásokat közöltek röviden, míg a Vegyesekben rövid hírek jelentek meg a rendészet minden területéről. A lap elindulásának vitathatatlan erénye, hogy a szerzők sok olyan korábban mellőzött rendészeti kérdéssel foglalkoztak írásaikban, melyek a szakma további fejlődése szempontjából elengedhetetlenül fontosak voltak. Ezek az írások, az újság fizikai terjedelménél fogva, nem törekedhettek az adott téma teljes körű megtárgyalására, jelentőségük a témafelvetések korszakalkotó és vitára ösztönző mivoltában van.

Az elemzés szempontjából jelentősebb cikkeket végignézve²⁴ az alábbi témáknak van kiemelt szerepük:

- Kritika a rendőrség jelenlegi állapotával kapcsolatban;
- Az országos rendőrség szervezése;
- Rendészeti oktatás.

Kritika a rendőrség jelenlegi állapotával kapcsolatban

A rendőrség helyzetével és társadalmi megítélésével kapcsolatban rengeteg információt kaphatunk a cikkeket végigolvasva. Ezen adalékoknak azért van fontos szerepük, mert ezek a megállapítások alapozták meg a lapban az országos rendőrség szervezésével kapcsolatban kialakult vitát. Általánosságban elmondható, hogy a Közbiztonság szerzői a legtöbb esetben igen kritikusak voltak a szakma akkori állapotát illetően, rengeteg bajt véltek felfedezni a rendészet területén, amelyeket papírra is vetettek. Így tett Csepy Pál is egyik cikkében, ahol a problémák egész sorát tárta fel:²⁵ minden megyében, városban más-más eljárás a szolgálatban, nem csekély önkényeskedéssel, basáskodással; aránytalanság a létszámban a terület nagyságához és földrajzi helyzetéhez képest; nem egységes a működés, a ruházat és a fegyverzet; hanyagság a kötelesség teljesítése során; bátorság hiánya vészhelyzetben; tétovázás, tapogatózás, ügyetlenség ott hol gyors elhatározás, lélekjelenlét, helyes tapintat és szakismeret kelleme; az együttműködés, a központ és az egész országot átszövő hálózat, a külföldi kapcsolatok hiánya.

Csepy Pál egyébként már a lap indulását üdvözlő levelében²⁶ utalt arra, hogy a lap célja nem csak a végrehajtó rendőrök okulása kell legyen, hiszen ők eddig is megtették, mi erejükből teltett, hanem a rendőrség jelenlegi szervezetében jelentkező bajok felderítése is. Szerinte a problémák felismerésével lehet majd orvosolni a jelenlegi helyzetet és a közvélemény nyomásának engedve, a rendőrség újjászervezéséről beszélni. Ez azért is fontos, mert némely megyei hatóságnál félnek az újítástól és a rendőrséget az évtizedekkel ezelőtti állapotba vezetnék vissza.²⁷

Sztraka Pál szerint is vannak orvosolandó problémák²⁸ a rendőrség jelenlegi működésével kapcsolatban. Ilyen például a pandúrvircsaft, mely egyrészt onnan eredeztethető, hogy a megyékben sokszor olyan embereket neveztek ki csendbiztosnak, akik

24 Az OSZK állományában sem lelhető fel az összes megjelent szám.

25 Csepy (1869b) 17.

26 Csepy (1869a) 15.

27 Uo. 15.

28 Sztraka (1869b) 57.

erre egyszerűen alkalmatlanok voltak. Így a megyei, járási rendőrségek vezetői és a tolvajok, rablók kéz kezet mos alapon dolgoztak össze. A pandúrok ezt látva a csendbiztosokat nem becsülték, és maguk is ezt tették, kegyetlenkedtek és zsaroltak szolgálatuk során. A másik ok szerinte, hogy a csendbiztos állásnak nincsen tekintélye, az emberek nem bíznak bennük, ráadásul senki sem ellenőrzi őket. Mindez végül oda vezetett, hogy rengeteg bűntény maradt büntetlenül.

Az országos rendőrség szervezése

Tartalmi szempontból a lap egyik legnagyobb érdeme az a vita, mely az országos rendőrség szervezése kapcsán bontakozott ki. Mindennek azért van nagy jelentősége, mert a lap korai számaiban megindult szakmai eszmecserének köszönhetően 1870 júliusában Pesten rendőrtiszti értekezletet tartottak a témában. A vitaindítónak lett cikk²⁹ kiemeli, hogy nincs az államnak még egy olyan fontos intézménye, mint a rendőrség, melyet külön minisztériumnak kellene kezelnie. Mivel azonban a rendőrséggel szemben erős ellenszenv uralkodik az emberek körében, inkább egy országos rendőr-igazgatóságra kellene bízni a közrendészeti ügyek kezelését. Az elképzelés alapján az országos rendőrségi kormányzó igazgatóságot Budán hoznák létre, vezetője egy államtitkári rangú főigazgató lenne, aki az igazgató tanácsban elnökölné. A tanács naponta ülne össze, és ide érkeznenek be a rendőr-igazgatóságoktól a rendőri jelentések. Az országot 12 intéző rendőrségi kerületre osztanák fel (Pest, Pozsony, Besztercebánya, Kassa, Miskolc, Szatmárnémeti, Veszprém, Zombor, Debrecen, Temesvár, Szeben és Kolozsvár központokkal).

Elsőként Csepy Pál Győr megyei csendbiztos reagált a felvetésekre. A rendőrség szomorú helyzetét tekintve szerinte is szükség van a rendőrség újjászületésére.³⁰ Ennek érdekében eszmecserére szólít fel, hogy a lap hasábjain megjelentetett tervezetek által a kormány minél előbb beterjeszthessen egy ezzel kapcsolatos törvényjavaslatot. Cikkeiben elsősorban azzal foglalkozik, hogyan kellene megszervezni az országos rendőrséget és milyen legyen a megyék rendőrsége. A városok rendőrségével kapcsolatban óvatosan fogalmaz, mivel szerinte azok országosítása a helyi viszonyok függvényében majdnem lehetetlen.³¹ Érdekes adalék, hogy arra a felvetésére, miszerint a budapesti (!) rendőri szervezetet kellene a nagyobb városoknak átvenniük, Forster lábjegyzetben megjegyzi: „*Ne kívánja!*”³²

Csepy katonai mintára és a honvédséghez hasonló területi beosztással szervezett rendőrséget képzel el.³³ A kialakítandó kerületekben a helyi viszonyoknak és a megyék nagyságának megfelelő számú rendőri zászlóaljat hoznának létre, kellő számú lovas osztállyal. Egy zászlóalj akár 3 vagy több megyében, osztályokra tagoltan teljesítene szolgálatot. Az ezredesi ranggal rendelkező kerületparancsnokok a rendőri minisztéri-

29 Országos rendőrség (1869).

30 Csepy (1869b) 17.

31 Csepy (1869e) 34.

32 Uo. 34.

33 Csepy (1869c) 25.

um alá tartoznának, de ezt kisebb központi hivatallal képzeli el Csepy, mint a vitaindító cikk szerzője, mely elképzelés szerinte túl költséges lenne, és ez egyből népszerűtlenné tenné az új intézményt. Fontosnak tartja,³⁴ hogy minden esetben csakis az adott megyékből töltsék fel az állományt, mivel így biztosítható csak a szolgálathoz szükséges helyismeret. A megyék tennének javaslatot a minisztériumnak a szükséges létszám és az alkalmazandó állomány tagjainak tekintetében, akik, ha lehetséges, akkor katonai előképzettséggel bíró egyének lennének. A szolgálati idő a legénység esetében legalább 6 év kellene legyen, amelyet újabb 3–6 évvel lehetne meghosszabbítani, így biztosítva, hogy az állomány soha ne álljon csak újoncokból. A leendő rendőrök kiképzésére³⁵ is gondolt, amikor azt írja, hogy a tisztek feladata a rájuk bízott csapat katonai kiképzése, különös tekintettel a fegyverek használatára, a gyakorlati teendők begyakoroltatására, valamint iskoláztatására az írás-olvasás elsajátítása érdekében. Ha mindez megvalósulna, akkor a rendőrség tagjai az „*erkölcsiség, önképzés, s hivatás felismerésében*”³⁶ messze a jelenlegi pandúrok felett állnának. Az is különbség lenne a korábbi rendszerhez képest, hogy a rendőrök csak rendőri és közbiztonsági ügyekben állnának a megyék rendelkezésére,³⁷ de a szolgálati teendőiket majd a minisztérium által kiadott rendőri szolgálati szabályok fogják részletesen megszabni.

Mi kell ahhoz, hogy a rendőr minden percben „*harca kész legyen*”?³⁸ Jó fegyver és ruha, egészséges laktanya és étel. A fegyverzet legyen a célnak megfelelő és a gyors mozgást lehetővé tevő. Az egyenruhával³⁹ kapcsolatban kívánatos lenne, ha magyar szabású és egységes lenne az egész országban. A járási szervezettel kapcsolatban Csepy azt írja,⁴⁰ hogy minden járásban kell, hogy legyen egy kis rendőri csapat, a közbiztonság szempontjából leginkább veszélyeztetett vagy éppen a leglátogatottabb helyeken felállítva. Lenne ott pár lovas rendőr is, a gyorsabb reagálást megkívánó ügyek intézésére. Az élelmezésre is megfelelő figyelmet kell fordítani, a legénységnek legalább naponta egyszer egészséges, meleg ételt kell adni.⁴¹

Sztraka György békécsabai csendbiztos *Pár szó a tervezett rendészet szervezésére vonatkozólag* című cikksorozatában szállt vitába Csepy nézetével. A felvázolt katonai rendszer szerinte nem lenne más, mint a már elkárhoztatott rendszer visszaállítása.⁴² Bár elismeri, hogy a Csepy által kidolgozott rendszer működése nem feltétlenül lenne a korábbihoz hasonló, de mindenképpen sikertelenségre van ítélve, mert a nép bizalmatlan lesz vele szemben. Pedig a rendőr sikeres csak akkor lehet, ha a néppel szoros kapcsolatot ápol, ha köztük „*súgókkal*”⁴³ bír, éppen ezért hiányolja, hogy Csepy nem em-

34 Csepy (1869d) 29.

35 Uo. 30.

36 Uo.

37 Csepy (1869e) 33.

38 Uo. 33.

39 Csepy (1869d) 30.

40 Csepy (1869e) 33–34.

41 Uo. 34.

42 Sztraka (1869a) 53.

43 Uo. 53–54.

líti meg a titkosrendőrség megszervezésének fontosságát.⁴⁴ Ennek még maga Forster is nagy jelentőséget tulajdonít,⁴⁵ mondván a személy- és vagyonbiztonság érdekében szerveződő rendőrség titkos ügynökök nélkül nem tud megfelelni céljának.⁴⁶

Sztraka a rendőrség polgári és országos hatókörű titkosrendőrséggé alakítását javasolja.⁴⁷ A rendőrség megyénként szerveződne, rendőri járásokra osztva. A megyék rendőrségei természetesen szoros együttműködésben dolgoznának. Maga az ország rendőri kerületekre oszlana, élükön kerületi biztosokkal. Az egész rendőrség egy a belügyminisztériumban dolgozó országos főbiztos alá tartozna. A legénység felfogadása a megyei alispán és a megyei főbiztos feladata lenne, a legfontosabb szempont a feddhetetlen becsületesség és a józanság. A kidolgozandó szolgálati szabályzat tartalmazná a biztosok és a legénység feladatait. A kerületi biztosok szerveznék a titkosrendőrséget, az újoncokat a pusztai csárdákban, vámosok vagy éppen volt bűnözők közül toboroznák, nem elfeledve a nőket sem. A Sztraka által felvázoltak szerint a gyakorlat és tapasztalat fontossága miatt a tiszteket életük végéig neveznék ki. Véleménye szerint a rendőröket Vetterli-féle hátultöltő karabéllyal vagy revolverrel, a gyalogos legénységet szuronyos fegyverrel, a lovasokat pedig karddal is el kellene látni. Nála is alapvető követelmény az egységes egyenruha.⁴⁸

A vitához hozzászólva, az Arad megyei Béne József⁴⁹ is elítéli a múlt rossz tapasztalatai miatt a Csepy által kigondolt katonai szervezettséget és centralizációt. Szerinte a rendőrséget városok és megyék szerint úgy kellene megszervezni – önállóan működően, saját jelvényes öltözettel, jó fizetéssel, korszerű fegyverzettel és felszereléssel –, hogy szükség esetén mozgósíthatóak legyenek. A központi laktanyákkal és étkeztetéssel szemben sokkal fontosabb a járási kerületi és a községi őrség, az őrtanya és a börtönök célszerű berendezése⁵⁰.

Mintegy a vita szintéziseként rövid olvasói levél formájában⁵¹ szólt hozzá a témához Zsámbokréthy István főcsendbiztos. Véleménye szerint az országos rendőrséget Csepy tervezetének megfelelően katonailag kellene megszervezni, mely szoros kapcsolatban állna a Sztraka által felvetett titkosrendőrséggel.

A szakmai vitába viszonylag kevesen kapcsolódtak be, aminek több oka is lehetett.⁵² Természetesen voltak olyanok, akik a jelenlegi rendészeti viszonyokat szerették volna fenntartani, némi reformmal „kipofozva”,⁵³ de hogy ez mi is lenne pontosan, azt nem tették közzé. Sokan pedig egyszerűen csak azért hallgattak, mert féltek, hogy elveszítik a munkájukat, ha részt vesznek az eszmecserében.

44 Csepy ezt azzal magyarázza, hogy ha minden apró részletre kitért volna, akkor könyvet kellett volna írnia. A titkosrendőrség léte annyira magától értetődő volt számára, hogy készakarva hallgatott róla. Lásd Csepy (1869f) 70.

45 Forster (1869c), Forster (1869d).

46 Forster (1869d) 69.

47 Sztraka (1869c) 61.

48 Uo. 61–62.

49 Béne (1869a) 56.

50 Béne (1869b) 60.

51 Zsámbokréthy (1869) 63.

52 Csepy (1870a).

53 Uo. [27].

Rendészeti oktatás

Forster a rendőrség újjászervezése szempontjából kiemelkedően fontos feladatnak tekint a rendőrképzés elindítását. *Rendészeti iskola*⁵⁴ című cikkében támadja azt az általános nézetet, miszerint a rendőrnek szolgálata közben kell megtanulnia szakmáját és megismernie teendőit, hiszen így munkája során, szakmai ismeretek hiányában, kezdetben nagy hibákat vétethet mások kárára. Követendő példaként tekint Angliára, ahol a magyar gyakorlattal szemben a rendőröket kinevezés előtt iskoláztatják. A legcélszerűbbnek egy rendészeti tanszék felállítását tartaná, ahol a tantárgyak többek között a rendészet körébe eső jog, ember- és arcfelismerés, a kutatómódok különfélesége, a bűnözők osztályai, életmódja és szokásai, szolgálati illetmen lennének. Mivel olyan rendészeti szakmunkák nem igen léteznek Magyarországon, melyekből tanulni lehetne, arra is javaslatot tesz, hogy pályadíjat kellene kitűzni ilyen szakmunkák megírására.

A Thaisz–Forster-sajtóper

A Közbiztonság második évfolyama igen rövid életű volt, az utolsó szám 1870. március 26-án már Vácott jelent meg. A lap megszűnésében jelentős szerepet játszott az az erős kritikai hozzáállás, amelyet a szerkesztőség többek között a pesti rendőrség tagjaival és munkájával szemben képviselt. Forster támadásainak középpontjában főként Thaisz Elek pesti rendőrfőkapitány állt, aki végül sajtóperbe is fogta őt. Thaisz pályafutása során egyébként számtalan lap ellen indított rágalmozási pert, miután a vizsgált időszakban a Közbiztonságon kívül a Reformban, a Pesti Naplóban és az Esti Lapokban is sorra jelentek meg a vele, illetve a rossz pesti közbiztonsággal kapcsolatos eltúlzott híradások.⁵⁵

Forster a magyar rendőrügy fejlődésének legnagyobb gátját a hatalommal való üzérkedésben látja.⁵⁶ Mint írja, „*Itt az idő, hogy eltávolíttassanak a hivatal szentélyétől mindazon szennykes kezek, melyek a kéjhölgyek, hamis játékosok és más elvetemültek gyalázatos kezesében osztoznak*”,⁵⁷ amivel burkolt formában Thaiszra (is) utalt. Írásait valószínűleg ezen lesújtó véleményének szellemében készíthette, aminek eredménye a Pest kerületi sajtóbíróság előtt, Sárkány József elnökletével 1870. június 22-én lezajlott Thaisz–Forster-sajtóper lett.⁵⁸ Thaisz Elek képviselője Rozgonyi Bertalan közvádloi helyettes volt, a vádlottat, Forster Józsefet pedig Gyöngyösi Horváth Imre és Füzesséry Géza ügyvédek védték. A tárgyalás alapját a Közbiztonság 1870/4–7., 11. és február 14-i rendkívüli számában megjelent cikkek képezték, melyek alapján Thaisz Elek magát becsületében és hivatalos állásában sértve érezvén, a vádlott mint szerző ellen 1870. április 9-én keresetet nyújtott be a közvádloi hivatal útján az 1848. XVIII. törvénycikk 11. és 12. §-ai alapján. A vádlevél szerint az inkriminált cikkek a főkapitányt „*mint önző, gőgös, csak*

54 Forster (1870a).

55 Horváth (1995) 190–191.

56 Forster (1869b).

57 Uo. 9.

58 Esküdtszéki tárgyalás (1870b) 2691.

árulásra és zsarolásra képes, s hivatalos hatalmát elárúsító egyént tüntetik fel, ki egyes bordélyházakat (Luft, Huber) pártol, s más rend és ízlés tekintetében szebb bordélyokat (Lővyné), mivel... [a] főkapitányt nem fizetik, bezárat, s ismét másokban (Prager) több feljelentés dacára bujasenyves népséget tőr, s ki a kormány és tanács rendeletét egyformán félreteszi, ha érdeke úgy követi”.⁵⁹ A vádlevélhez csatolták Pest város tanácsának 14904/1870. sz. hivatalos iratát is, mely a lapban felsorolt rágalmakat alaptalannak nyilvánítja. A per során egyébként a főkapitányra nézve terhelő vallomást nem tett senki, a tanúvallomások alapján a cikkekben szereplő állítások alaptalannak bizonyultak.

A közzétett tervszerű támadásnak és bosszúnak ítélte Forster cikkeit. Állítása szerint miután Forstert Pest város kapitányi hivatala 40 napra elítélte és állásából elmozdította,⁶⁰ ezen sérelmeinek hatására írta meg rágalmait. Füzesséry Géza ezt a feltételezést a per során később cáfolta, mondván a cikkek hamarabb születtek, mint sem Forster bezáratott volna.⁶¹ Rozgonyi felrója azt is, hogy a per során a vádlottnak módjában állt volna sértő állításainak bizonyítása, de ezt nem tette meg. Ezek után sorra vette a Közbiztonságban 1870-ben megjelent azon név nélkül vagy Brennus álnéven írott „epés kifakadásokat”,⁶² melyeket Forster „fokozatos élességgel összehalmoz”.⁶³

Forster a per során azzal védte magát, hogy lapjával csak „a hazai rendészetnek elméleti úton leendő fejlesztésére törekedvén, mint szakhírlapírónak elodázhatatlan kötelessége volt, minden, a rendészet körében netán előfordult visszaélést, ha tudomására jutott, közzétenni. Csak ez, és nem a bosszú indította Thaisz elleni fellépésére”.⁶⁴ Utalt arra is, hogy miként próbálta meg a főkapitány elérni, hogy a lap szerkesztését végleg befejezze.⁶⁵ Füzesséry a vádlott védelmében felhozta azt is, hogy Thaisznak inkább érdekében lett volna a lapot támogatni, ő azonban inkább az ellenkezőjét tette. Ez Forstert nagyon elkésérintette, s legfeljebb ez az érzelem lehetett hatással az írásaira mintsem a bosszúvágy.

Az esküdtszék másfél órás tanácskozás után hozta meg ítéletét. A vádlott „3 kérdésben Thaisz Elek főkapitány mint közhivatalnok ellen elkövetett rágalmazási sajtóvétségben, 7 szóval 5 ellen vétkesnek mondatik ki”,⁶⁶ ezért 3 havi fogságra, 200 Ft bírságra, 31 Ft 46 kr eljárási és 6 Ft tanúzási és esetleg a fogva tartási költségek fizetésére ítélik.⁶⁷ Forster a tárgyalás végén semmisségi panaszt nyújtott be, de a fellebbezését később visszavonta, és háromheti halasztást kért, hogy ügyeit elrendezhesse. Kérelmét elutasították.⁶⁸

59 Uo.

60 Forster (1870d).

61 Ennek bizonyítására Forster egyébként már a Közbiztonság hasábjain is megjelentetett egy ezzel kapcsolatos, 1870. február 18-án kelt nyilatkozatot, mely egy aznapi, Henszler Ignác pest-terézvárosi alkaptitánynál tett látogatás után íródott. Ebben olvasható, hogy Forster 1869. február 3-án saját maga jelezte Henszler Ignác pest-terézvárosi alkaptitánynál, aki őt „szorgalmas és képes” hivatalnoknak tartotta, és akihez tisztí szolgálatra volt beosztva napidíjasként, hogy állását elégséges jövedelem hiánya miatt elhagyni kénytelen. A kapitány azt is kijelentette, hogy tudomása szerint semmilyen panasz nem volt Forsterrel kapcsolatban. Lásd Forster (1870c).

62 Esküdtszéki tárgyalás (1870b) 2692.

63 Uo.

64 Uo. 2694.

65 Forster Brennus álnéven közölt cikkében azt írja, hogy miután Thaisz tudomást szerzett a belügyminiszter támogatásáról a lap további kiadásával kapcsolatban, őt pártfogásra érdemtelen, bűnvádi vizsgálat alatt álló egyénnek tüntette fel, ezért a további eljárást ez ügyben felfüggesztették. Lásd Forster (1870b).

66 Esküdtszéki tárgyalás (1870b) 2694.

67 Uo.

68 Forster József... (1870) 59.

Érdekes adalékul szolgál a per kimenetének korabeli megítéléséhez a második rendőri szaklap, a Közrendészeti Lap szerkesztőségének vezércikke.⁶⁹ Megütközéssel veszik, hogy a sajtóper esküdtszéki tárgyalásán „*elnéző engedékenység*” jellemezte az esküdtszék ítéletét, nem gyakoroltak kellő, az ilyen esetekben elvárt szigorot – „7 szó 5 ellen! Tehát csak hajszálon függött, hogy az esküdtszék a vádlón rajta szaradni nem hagyta a reá dobált sarat.”⁷⁰ Mi vezérelhetette azon esküdteket, akik a sajtóvétség kérdésében mégis Forster felmentésére szavaztak? Az a meggyőződés, hogy a főváros rendőrügyével baj van – vagyis a probléma meglétével kapcsolatban egyetértés van a lapelőddelel –, mégis megengedőbbnek tűnnek, mivel nem gondolják, hogy „*a gépezet romlottságáért, lazultságáért, ódonosságáért a gépezetet*”⁷¹ kellene sújtani, ha egyszer hiányoznak a jó rendszabályok, rossz a gyakorlat.

Nem Thaisz volt az egyetlen, aki a Közbiztonságban megjelent cikkek miatt bepelelte Forstert. 1870. április 25-én zajlott le az az esküdtszéki tárgyalás,⁷² melyet Ágoston János indított egy a lapban, 1870. február 13-án *Iparlovag* címmel megjelent írás kapcsán. A cikkben Forster azt írja, hogy „*Valami Ágoston nevű iparlovag, ki ügyvédnek adja ki magát, barangol a vidéken és mindenütt vállalatunk ellen agitál...*”,⁷³ amiben a vádló magára vélt ismerni. Bár Forster tagadta, hogy ez így lenne, az ítélet szerint sajtó útján elkövetett rágalmozásban vétkesnek találták és többek között 14 napi fogságra ítélték.

A Közbiztonság megszűnése

A Közbiztonság utolsó számának megjelenését követő napon, 1870. március 27-én, egy új rendészeti lap indulásának lehetünk szemtanúi, amikor is Kolos Lajos szerkesztésében Közrendészeti Lap: közlöny a rendőrség és rendőri büntető-igazságszolgáltatás tárgyait illető törvényhozás és közigazgatás köréből címmel megjelent a második magyar rendőri szaklap első száma. Sokatmondó, hogy az új kiadvány kiadótulajdonosa a Közbiztonságot is kiadó Jáhn Lajos volt, vagyis az új lap megjelenésével a Közbiztonság kiadói háttere lényegében megszűnt. Hogy mi is állt pontosan a megszűnés és az új lap igen gyors megjelenése mögött, nem lehet tudni, így a Forster és Jáhn közötti viszony esetleges elmérgesedésével, szakmai vitájával kapcsolatban is csak találgatni lehet. Bár míg a Közrendészeti Lap sok tekintetben az előd nyomdokaiban haladt, sokkal kiegyensúlyozottabb viszonyt kívánt fenntartani a rendőrséggel, mint a Közbiztonság, és talán ennek is köszönhette, hogy egészen 1875-ig meg tudott jelenni. Meg annak is, hogy míg Forsteréknek csak ígéretük volt rá, az új lap szinte azonnal megkapta a kormányzat támogatását, amihez – megítélésem szerint – feltétlenül szükség volt az elődök által elkezdett munkára is.

Az új lap indulása, a kezdődő sajtóper, majd az ott kapott büntetés ellenére Forster nem adta fel rendészeti tárgyú lapkiadási terveit. Bár büntetésének letöltése miatt

69 Becsületsértés sajtó útján (1870).

70 Uo. 56.

71 Uo. 57.

72 Esküdtszéki tárgyalás (1870a).

73 Iparlovag (1870).

a lap egy ideig szünetelt, szabadulása után, 1871 januárjában Spitzer Miksa könyvkereskedő kiadásában újraindította a Közbiztonságot Vácott, amelyet 1871. február 28-án szüntetett meg véglegesen.⁷⁴ Annak ellenére, hogy a korabeli sajtóban több helyütt is hírül adták az újraindulás tényét, a Közbiztonság történetét először összefoglaló Szöllőssy Alfréd 1927-ben már – bár írásában⁷⁵ a megjelent cikkek tartalmi elemzésére is kellő részletességgel kitért – nem is tesz említést a folytatásról. Egy dolgot tudunk csak biztosan a váci Közbiztonsággal kapcsolatban, azt, hogy nem volt túl hosszú életű, mivel – talán ahogy azt a Fővárosi Lapok 1871. január 5-i számában megjelent rövid hírben is jelzik – a lapnak „*megint nem a közbiztonság nagy érdeke, hanem Thaisz Elek bosszantása képezi irányát*”.⁷⁶ Ezt a feltételezést tűnik alátámasztani az a Forster által írt szerkesztői felhívás is, amelyet a laphoz tartozó, 1870 novemberében kelt *Előfizetési vagy megrendelési íven* tett közzé. Itt utal azokra a nehézségekre, melyekkel korábban meg kellett küzdenie, de mint fogalmaz, „*ez azonban nem gátol hogy a felvett irányban tovább is haladjak a cél felé. Czelom pedig személy- és vagyonbiztonsági állapotunk gyökeres átalakítására lehető erővel közreműködni. E cél elérhetésére való törekvésem indított arra, hogy e szabadelvű irányba haladó szak-lap szerkesztését újból felvegyem...*”.⁷⁷ A kiadó, Spitzer Miksa ugyanitt azt írja, hogy azért vállalkozott a Közbiztonság című szakközlöny kiadására, mert az „*e téren nem csak hézgapótló, hanem szükséges is*”.⁷⁸ Kitér a lap tartalmára is:

- Rendészeti ismeretek terjesztése.
- Érdekes bel- és külföldi bűnesemények közlése a párizsi Journal des Tribunaux mintájára.
- A rendészet körébe tartozó ügyekről bel- és külföldi levelezés.
- Ugyane szakba vágó adomák és mulattató újdonságok.
- A vasárnaponként megjelenő lapot a régi formában, egy íven tervezik megjeleníteni. Tényleges források hiányában kérdéses, hogy ezekből a tervekből valóság lett-e egyáltalán.

Összegzés

A sajtóper és a lapban megjelent néhány, az ítélet tükrében alaptalan vádaskodásnak tűnő cikk ellenére a Közbiztonság tudománytörténeti jelentősége elvitathatatlan. Azaz, hogy Forster felismerte az igényt és saját maga kiadott egy rendészeti szaklapot, felhívta a figyelmet arra, hogy van létjogosultsága egy ilyen jellegű periodikának hazánkban is, és bár ahhoz nem kapott kellő támogatást – sem a szakmától, sem a hivatalos szervektől –, hogy sikerre legyen ítélve a kezdeményezése, a Közbiztonság meg-

74 Az újraindulással kapcsolatban többféle információ ismert. Karcsú Antal Arzén a váci könyvnyomtatás történetéről szóló munkájában – lásd Karcsú (1875) – azt írja, hogy Forster Spitzer Miksa támogatásával 1872-ben adta ki újra a lapot Vácott, míg Szinnyey József kétszeri újraindulásról tesz említést, lásd Szinnyei (2000).

75 Szöllőssy (1927).

76 Vácott az elitelt... (1871).

77 Forster–Spitzer (1870) [3].

78 Uo. [4].

jelenésével elindult a magyar nyelvű rendészeti szakajtó, olyan 19. századi utódokkal, mint a Közrendészeti Lap, a Rendészeti Közlöny, a Rendőri Lapok vagy a Magyar Közrendészet. Hozzájárult a szakmai nyilvánosság kiszélesedéséhez, néha talán provokatíván, de vitára sarkallt, amelyhez teret és lehetőséget biztosított. Így azon szakemberek számára, akikben megvolt a kellő elhivatottság, megnyílt annak lehetősége, hogy a hangjukat hallassák a rendőrség valódi problémáinak feltárása és a megoldási javaslatok közzététele érdekében.

IRODALOMJEGYZÉK

- Becsületsértés sajtó útján (1870). In: *Közrendészeti Lap*, 1. évf. 14. sz. 56–57.
- Béne József (1869a): Magyar hazánk rendőrügyének... [1]. In: *Közbiztonság*, 1. évf. 14. sz.
- Béne József (1869b): Nézetem szerint... [2]. In: *Közbiztonság*, 1. évf. 15. sz.
- Csepy Pál (1869a): T. szerkesztő úr!. In: *Közbiztonság*, 1. évf. 4. sz. 15–16.
- Csepy Pál (1869b): Országos rendőrség. In: *Közbiztonság*, 1. évf. 5. sz. 17.
- Csepy Pál (1869c): Irány eszmék az országos rendőrség szervezéséhez [1.]. In: *Közbiztonság*, 1. évf. 7. sz. 25–26.
- Csepy Pál (1869d): Irány eszmék az országos rendőrség szervezéséhez [2.]. In: *Közbiztonság*, 1. évf. 8. sz. 29–30.
- Csepy Pál (1869e): Irány eszmék az országos rendőrség szervezéséhez [3.]. In: *Közbiztonság*, 1. évf. 9. sz. 33–34.
- Csepy Pál (1869f): Válasz a válaszra rendőrségünk ügyében. In: *Közbiztonság*, 1. évf. 18. sz. 70–71.
- Csepy Pál (1870a): Rendőrségünk jelenlegi helyzete. In: *Közbiztonság*, 2. évf. 8. sz. [27.]
- Csepy Pál (1870b): A pesti rendőrség s a „Közbiztonság”. In: *Közbiztonság*, 2. évf. 3. sz. 12.
- E hírről kapcsolatban... (1869). In: *Közbiztonság*, 1. évf. 19. sz. 76.
- Esküdtzéki tárgyalás (1870a). In: *Budapesti közlöny*, 4. évf. 95. sz. 1692.
- Esküdtzéki tárgyalás (1870b). In: *Budapesti közlöny*, 4. évf. 142. sz. 2691–2694.
- Fejér megyei életrajzi lexikon*. Forrás: old.vmk.hu/fejerlex/szfbeturend.php?betu=F (2016. 08. 11.)
- Forster József (1869a): Nyílt kérelem. In: *Közbiztonság*, 1. évf. Mutatványsz. 1.
- Forster József (1869b): Rendőrügyünk fekélye. In: *Közbiztonság*, 1. évf. 3. sz. 9.
- Forster József (1869c): Kémrendszer [1.]. In: *Közbiztonság*, 1. évf. 17. sz. 65–66.
- Forster József (1869d): Kémrendszer [2.]. In: *Közbiztonság*, 1. évf. 18. sz. 69–70.
- [Forster József] (1869e): London, Páris, Pest. In: *Közbiztonság*, 1. évf. 19. sz. 73–74.
- Forster József (1869f): Zárzó. In: *Közbiztonság*, 1. évf. 20. sz. 77–78.
- [Forster József] (1870a): Rendészeti iskola. In: *Közbiztonság*, 2. évf. 2. sz. 5–6.
- [Forster József] (1870b): Thaisz úr és a „Közbiztonság”. In: *Közbiztonság*, 2. évf. 6. sz. 23.
- [Forster József] (1870c): Thaisz úr és a „Közbiztonság”. In: *Közbiztonság*, 2. évf. 8. sz. [28.]
- Forster József (1870d): Thaisz úr jogfogalma és lovagiassága. In: *Közbiztonság*, 2. évf. 9. sz. [29.]
- Forster József... (1870). In: *Közrendészeti Lap*, 1. évf. 14. sz. 59.
- Forster József – Spitzer Miksa (1870): *Előfizetési vagy megrendelési iv, mely szerint alólirott a „Közbiztonság” című szakközlönyt ezennel 1871-ik évi január elejétől megrendelem....* Vác, Nyomatott a siket-némák iparintézetének gyorsajtóján.
- Földadatunk (1869). In: *Közbiztonság*, 1. évf. Mutatványsz. 1.
- Frigyik Katalin (2000): Forster József, Fehérvér első „hivatásos” újságírója I. In: *Fejér Megyei Hírlap*, 45. évf. 140. sz. 5.
- Horváth J. András (1995): A fővárosi rendőrség az 1860–1873. közötti időszakban: közrendészet az önkormányzat irányítása alatt. In: Kollár Nóra (szerk.): *A fővárosi rendőrség története (1914-ig)*. Budapest, BRFK, 157–194.
- Iparlovag (1870). In: *Közbiztonság*, 2. évf. 7. sz. [26].

- Kapitánysági jogfogalom (1869). In: *Közbiztonság*, 1. évf. 19. sz. 76.
- Karcsú Antal Arzén (1875): *A vácsi könyvnyomdászat története*. Forrás: <http://mek.oszk.hu/10300/10328/10328.htm> (2016. 10. 17.)
- Kriskó Edina (2012): *A rendőrség társadalmi rendeltetése és a rendőrségi kommunikáció*. Doktori disszertáció. Budapest, Pécsi Tudományegyetem.
- Kriskó Edina (2013): A Közbiztonságtól a Rendőrkiadvány - rendőrségi lapok a második világháborúig. In: *Belügyi Szemle*, 61. évf. 1. sz. 79–90.
- Országos rendőrség (1869). In: *Közbiztonság*, 1. évf. 3. sz. 9–10.
- Pest, június 24. (1870). In: *Közrendészeti Lap*, 1. évf. 13. sz. 52–53.
- Rajner Pál úr belügyi miniszter Ó Exellentiaja... (1869). In: *Közbiztonság*, 1. évf. 16. sz. 63.
- Sallai János (2015): A magyar rendészettudomány etablációja. In: *Belügyi Szemle*, 63. évf. 6. sz. 5–28.
- Sallai János (2016): Első rendészettelméleti szakközlöny folyóiratunk: a „Közbiztonság” (1869). In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): *A határrendészettől a rendészettudományig*. Pécs, Magyar Hadtudományi Társaság–Magyar Rendészettudományi Társaság.
- Suba László (2014): A pénzügyőrségi sajtó kezdetei. In: *Hadtudományi Szemle*, 7. évf. 1. sz. 113–120.
- Szinnyei József (2000): *Magyar írók élete és munkái*. Forrás: <http://mek.oszk.hu/03600/03630/html/f/f05839.htm> (2016. 10. 17.)
- Szöllőssy Alfréd (1927): Az első rendőri szaklap. In: *A Rend*, 7. évf. 7. sz. 3–4.
- Sztraka György (1869a): Pár szó a tervezett rendészet szervezésére vonatkozólag [1.]. In: *Közbiztonság*, 1. évf. 14. sz. 53–54.
- Sztraka György (1869b): Pár szó a tervezett rendészet szervezésére vonatkozólag [2.]. In: *Közbiztonság*, 1. évf. 15. sz. 57.
- Sztraka György (1869c): Pár szó a tervezett rendészet szervezésére vonatkozólag [3.]. In: *Közbiztonság*, 1. évf. 16. sz. 61–62.
- Az új évre (1870). In: *Közbiztonság*, 2. évf. 1. sz. 1–2.
- Vácott az elitélt... (1871). In: *Fővárosi lapok*, 8. évf. 4. sz. 18.
- Zsámbokréthy István (1869): T. szerkesztő úr! In: *Közbiztonság*, 1. évf. 16. sz. 63.

ABSTRACT

The Beginning of the Hungarian Police Scientific Review: the “Közbiztonság”

ABONYI Magdolna

The scientific studies about the history of communication are very important sources for those experts who research the history of sciences, and thus is the case with law enforcement. It is a fact that the “Közbiztonság”, which was edited by József Forster and published in 1869, was the first Hungarian police journal. The main purpose of this paper is to show the circumstances of its beginning and the brief history of the journal, the main articles on aspects of the history of policing, and the Thaisz-Forster libel case that caused the expiry of the “Közbiztonság”.

Keywords: history of communication, Közbiztonság, law enforcement history